

tíðindablaðið

sosialurin

Telefon 1 18 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevri: P/f Sosialurin ©
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrirtaksstjóri: Krisjan Dahl
Bláðfólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith
Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurin
Prent: P/f Pressan 1981

tjak og meiningar

Ljótt álop á Haraldssundsfolk

Í Dimmalætting 5. mars hevur Andrass Miðskarð eitt óndsinnað álop á bygd okkara, sum vit kenna okkum noyddar at svara aftur, tí tað er helst onkur, sum lesur Dimmalætting, sum tekur tað fyrri fult, sum maðurin skrivur.

Í Haraldssundi búgva 50 fólk. Av teimum eru 12 fiskimenn burturav. 3 arbeiða í idnaðinum. 5 arbeiða í tunellini. Her eru 4 sum fáa fólkapensjón, 3 gamlir fiskimenn og 1 kona.

Hetta er eitt sunt og fyrirtaksamt samfelag, sum letur sín lutfalsliga part til landsbúskapin. Klaksvíkin plagar av røttum at breggja sær av at vera tað størstlæsið, sum uppá seg hevur størsta partin av útflutningsvirðinum. Skuldi býtið av fólkinum í Klaksvík verið tað sama sum í Haraldssundi, skuldi har verið 1200 aktivir fiskimenn og 300 fólk í idnaðinum.

Manningartalið á øllum skipunum, sum sigla út frá Klaksvíkini, liggur millum 6 og 700. Og av hesum eru uml. 400 búsitandi í Klaksvík. So vit kenna ikki, at vit hava nakað at skammast um í so máta, heldur ikki mótvægis klaksvíkingum.

Tað er nógv fyrri, at hesin alment lenti landkrabbin skal kasta okkum fyrri, at «fólkið livir alt av almennari løn».

Unnir hann ikki hesum

4 fólkinum sína fólkapensjón? Teir 3 gomlu fiskimenninir hava sigt øll teirra góðu ár, eisini sigt vandasjógv í stríðsárunum, og teir hava verið við at leggja manga gylta veiðuna upp í Klaksvík. Hetta eru alt fólk, sum hava latið teirra part til samfelagið, og vit eru illa við, at tey nú verða hongd út í bløðunum á henda hátt, sum høvdu tey havt gjørt okkurt illavörð.

Tað eru hesir og mangir aðrir úr øllum útoyggjunum, sum í stóran mun hava lagt lunnar undir Klaksvíkina. Og so at fáa hesa skoluna frá einum super-klaksvíkingi úr Svinoy, sum hevur til starv at taka ímóti endanum, tá rættir menn koma við fongi til lands! Tað er óhoyrt.

Andrass er farin heilt yvir gevind av, at triðjstørsta oyggin í Norðoyggjum nú langt um leingi fær samband við meginoknið her norðanfyrri.

Og tað, at sundið er typt eitt styri skeið, fær nú skuldina fyrri allar ólukkur. Tá hann sigur, at hetta hevur langt siglingarleiðina av Norðhavinum við 2 tímum, so kundi hetta bent á, at hann ikki hevur verið norðanfyrri síðan gloðiheysarnir vóru í vælmaktini.

Og útflutningsvirðið er minkað við 100 milljónum. Samlaða útflutningsvirðið av øllum útróðarfiski, sum kemur upp á land í

Klaksvík, liggur um 100 milljónir, og visir hetta eisini, hvussu heilt burturvið maðurin er í pástandum sínum.

Nei, Andrass, einki liva vit av tunellarbeiði burturav. Har arbeiða 5 haraldssundsmenn, meðan meginparturin av hinum er úr Klaksvík. Tað skal skoytast uppi, at teir hava gjørt eitt gott arbeiði her í oynni, og vit unna teimum hjartaliga hvørja krónu.

Tað er eingin loyna, at sambandsmenn altíð hava sett fótur í spennu ímóti øllum framburði her á landi. Ikki minst tá talan hevur verið um at bota um vega- og samferðslukervið. Tað skal tó sigast, at tað hevur glógvað í onkrum.

Tað skal Eli Nolsøe eiga, at hann royndi at fella í við okkum við at fáa landafast. Og takk fái hann fyrri tað.

Vit eru fegin um, at arbeiðið er komið so langt sum tað er. Tað hevur alla tíðina verið atlanin at gera siglingarrennu í byrgingina. Og tá Tjóðveldisflokkurin stríðist á odda fyrri at gera rennuna hava vit gott mótt um, at hon skjótt verður veruleiki.

í Haraldssundi,
20. mars 1987
Haraldssundsmeinn

Kommunalt sjálvstýri — men bert viðhvørt

Í SAMBANDI við ætlaðu brennistøðina hjá IRF í Leirvík eru tvey uppskot lögð fyrri tingið. Annað uppskotið er framlagt av Fólkaflokkinum, har mælt verður til at IRF biður við at byggja brennistøð fyrribils. Hitt uppskotið er frá Framsóknarflokkinum, har mælt verður til at skipa fyrri vegleiðandi fólkaatkvøðu í Leirvíkar Kommunu.

Í FYRRADAGIN vóru hesi bæði uppskotini til 1. viðgerð á Tingi. Tey vórðu viðgjørð undir einum. Undir orðaskiftinum kom fram, at Sjálvstýrisflokkurin tók undir við uppskotinum frá Framsóknarflokkinum um at skipa fyrri vegleiðandi fólkaatkvøðu í Leirvík.

VIT HAVA í hesum valskeiðinum havt eitt annað dømi um fólkaatkvøðu, ella rættari sagt uratkvøðu. Hetta var í sambandi við vatnorkuútyggingina hjá SEV á Eiði. Har samdust samgonguflokkarnir um at skipast skuldi fyrri vegleiðandi uratkvøðu millum allar kommunustýrslimir í Føroyum. Hetta varð avrátt undir samgongusamráningunum um árs-skiftið 1984/85. Sjálvstýrisflokkurin gekk við til hesa vegleiðandi uratkvøðu. Men tá úrslitið kom, sýndi hetta, at meiriluti var ímóti ætlaðu vatnorkuútyggingini. Kortini sýtti Sjálvstýrisflokkurin fyrri at taka hetta úrslitið til eftirtekta.

SPURNINGURIN um at byggja brennistøð er ikki nýggjur her á landi. Átlanin hjá IRF er umleið 10 ára gomul. Í fyrstuni legði felagsskapurin upp til at byggja eina felags brennistøð fyrri alt landið. Men her setti Tórshavnar Kommuna slíkar treytir, at loysnin gjørdist ómøgulig. Havnar Kommuna kravdi meirilutan í einum móguligum felag, soleiðis at hon í minsta lagi kom at eiga 51% og harvið kom at hava allan avgerðarrættin. Hetta vildu hinar kommunurnar í IRF ikki ganga við til. Úrslitið er síðani, at Tórshavnar Kommuna hevur bygt sína egna brennistøð, og at IRF hevur fingið tey endaligu loyvin til at byggja sína egna brennistøð í Leirvík.

SPURNINGURIN um byggjan av brennistøð var eisini frammi undir samráðingunum um skipan

av landsstýrinum. Tá legði Javnaðarflokkurin upp til, at landsstýrið skuldi yvirtaka spurningin um byggjan av brennistøð og at ein brennistøð skuldi byggjast centralt, og at hon skuldi vera so mikið stór, at hon kundi taka ímóti øllum burturkasti úr øllum Føroyum. Tað varð eisini sagt, at hvar hon skuldi byggjast og í hesum sambandi varð Glyvursnes nevnt. Hesum tók t.d. Sjálvstýrisflokkurin ikki undir við, tí hann metti ikki hetta at vera tað sama sum at leggja seg út í tað kommunala sjálvstýrið. Tískil varð hetta av ongum.

TÁ HAVNAR KOMMUNA bygdi sína brennistøð á Sandvíkarhalla, var eingin politiskur áhugi fyrri at grípa inn. Hetta, hóast mótmælir, eins og nú, komu frá borgarum nærhendis brennistøðini, bæði til landsstýrið og lögtingið. Nú tað sama hendir í Leirvík, tykist Sjálvstýrisflokkurin at hava skift stúku og gongur inn fyrri, at lögtingið leggur seg út í tað kommunala sjálvstýrið.

LEIRVÍKAR kommuna hevur samtykt at geva loyvi til at brennistøðin verður bygd í kommununi. Heilsunevndin hevur góðkent byggjaátlanina og tá borgarar í Leirvíkar kommunu hava kært, hevur Heilsufrøðingja Starvsstovan sum fyrsti kærustovnur givið heilsunevndini í Leirvíkar kommunu viðhald. Síðani varð kærán send landsstýrinum, sum er endaligi kærustovnur, og landsstýrið hevur ikki sæð nakra serliga grund fyrri at geva kravinum viðhald. Sostatt hevur tað kommunala sjálvstýrið tikið støðu og fingið viðhald hjá teimum kærustovnum, sum eru á økinum.

TÁ TYKIST rættiliga legði, at Sjálvstýrisflokkurin, sum altíð hevur hálovað kommunala sjálvstýrinum, sum ikki vildi ganga við til, at landsstýrið ikki mátti yvirtaka byggingina av brennistøðini, tí hetta gekk út yvir tað kommunala sjálvstýrið, bráðliga skal hava kúvent og tekur undir við einum uppskoti frá Framsóknarflokkinum um at skipa fyrri vegleiðandi fólkaatkvøðu, sum kann vera við til at seta avgerðirnar hjá demokratiskt valdum bygdarráði og Heilsunevnd úr gildi.

Skal politistaturin nú setast á stovn í Føroyum?

Nú ein dagin fall eg niður á eitt Dagblað, sjáldan er tað, men har stóð á forsiðuni forvitnislig grein um skráseting av persónum, soleiðis at eisini bankakonti skulu hava persónnummar.

Nú veit eg væl, at sjáldan skal tú trúgva hesum blaði, men eg vil heldur ikki vóna fyrri sitandi samgongu, at teir finna uppá slíkt. Øll eru vit í Føroyum góð við okkara dýrkeypta frælsi, og eitt skulu tit vita sum stýra nú, at tað kemur aftur eitt val, og hvør veit um ikki tá aðrir koma til, tá er eitt slíkt amboð sum skráseting av øllum peninga-

viðurskiftum einstaklingsins gott at nýta ímóti «óynsktum» mótskøðummonnum.

Tit, sum hava myndað hetta landsstýrið, hava fingið nógv gott og gagnligt á skafti, men skal hetta verða varðin um tykkara skeið, so var betur, at tit ongantíð vóru komnir framat. Tí eitt er vist, at tit koma at bløða dýrt til eitt komandi val fyrri eina soverðna gerð.

Okkara góði vinur Jóannes Dalsgaard var ikki glaður tá samtíðarskattaskipanin kom við hennara skrásetingum. Hvát sigur hann nú. Vónandi fái eg svar. Onki svar er ein

játtan.

Vónandi skal henda ger ikki kosta Javnaðarflokkinum atkvøður til komandi val, men kemur eitt tilíkt uppskot igjøgnum samtykt av millum øðrum javnaðarmonnum, so rúka nógvar javnaðaratkvøður, eisini min.

H.